

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
& ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦ/ΣΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ Α'

ΤΑΧ. Δ/ΝΣΗ : Σταδίου 29
ΤΑΧ. ΚΩΔΙΚΑΣ : 101 10
TELEFAX : 3368124
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ : Ε.Βρέκου
ΤΗΛΕΦΩΝΟ : 3368124

Αθήνα, 14/9/2012

Αριθ. Πρωτ. Φ.90022/19909/1326

ΠΡΟΣ : **ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ**
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Κτίριο Βουλής, Αθήνα
(σε 2 αντίγραφα)

ΘΕΜΑ: «Απάντηση σε ερώτηση Βουλής»

ΣΧΕΤ.: Η με αριθμ. πρωτ. 817/20.8.12 Ερώτηση.

Σε απάντηση της ανωτέρω σχετικής Ερώτησης, που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από την βουλευτή κα Μ. Χρυσοβελώνη, σχετικά με το θέμα των αχρεωστήτως καταβληθέντων συντάξεων από τους ασφαλιστικούς οργανισμούς, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ

Στο πλαίσιο του ελέγχου τω χορηγούμενων συνταξιοδοτικών παροχών από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας απογραφής με φυσική παρουσία των συνταξιούχων του Ιδρύματος, η οποία πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά το έτος 2011, διαπιστώθηκε ότι δεν έχουν καταγραφεί περίπου 13.200 περιπτώσεις συντάξεων και ανεστάλη η καταβολή τους, προκειμένου να ελεγχθούν. Με τη σταδιακή προσέλευση αναπόγραφων συνταξιούχων που βρίσκονται στη ζωή, οι συντάξεις που αντιστοιχούν σε αναπόγραφους μειώθηκαν και ανέρχονται σε 6.600.

Στο πλαίσιο του ελέγχου, το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ προέβη σε διασταύρωση του αρχείου των συνταξιούχων που δεν ανταποκρίθηκαν στη φυσική απογραφή με τα αρχεία της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων (Γ.Γ.Π.Σ.), της Ελληνικής Αστυνομίας και του Υπουργείου Εσωτερικών, από την οποία προέκυψε ότι, από το σύνολο των περιπτώσεων περίπου 2.500 αφορούσαν σε συνταξιούχους που είχαν αποβιώσει.

Μετά την έρευνα των αρμοδίων υποκαταστημάτων για τις περιπτώσεις αυτές, προκειμένου να γίνει ταυτοποίηση των προσώπων, διακοπή της συνταξιοδότησης, εντοπισμός των προσώπων που τυχόν εισέπραξαν συντάξεις μετά το θάνατο και καταλογισμός των συντάξεων που εισπράχθηκαν αχρεώστητα, βάσει των στοιχείων της Η.ΔΙ.ΚΑ. Α.Ε., προς το παρόν έχουν διακοπεί 2.250 συντάξεις λόγω θανάτου των δικαιούχων.

✓ J

Για όσες περιπτώσεις έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία ελέγχου και ταυτοποίησης στοιχείων, έχουν κατατεθεί μηνυτήριες αναφορές στους κατά τόπο αρμόδιους Εισαγγελείς. Από τον Ιούνιο 2011 έως σήμερα έχουν κατατεθεί 148 μηνυτήριες αναφορές για παρανόμως εισπραχθείσες συντάξεις από διάφορες αιτίες (αναπόγραφοι, διπλοσυνταξιούχοι, εργαζόμενοι συνταξιούχοι λόγω αναπηρίας, κ.α.). Επισημαίνεται ότι, δεν συντρέχουν απαραίτητως προϋποθέσεις υποβολής μηνυτήριας αναφοράς σε όλες τις περιπτώσεις αναπόγραφων συνταξιούχων λόγω θανάτου, όπως για παράδειγμα στην περίπτωση που τα ποσά συντάξεων, που πιστώθηκαν αχρεωστήτως μετά το θάνατο του δικαιούχου παρέμειναν στους τραπεζικούς λογαριασμούς.

Επίσης διευκρινίζεται ότι, οι διαδικασίες τόσο της αναζήτησης των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών με αποφάσεις καταλογισμού όσο και της υποβολής μηνυτήριων αναφορών είναι χρονοβόρες, διότι προϋποθέτουν έρευνα και εντοπισμό των προσώπων κατά των οποίων θα εκδοθούν και θα επιδοθούν οι σχετικές πράξεις, καθ' όσον μπορεί να αφορούν είτε συνδικαιούχους τραπεζικών λογαριασμών είτε πρώην πληρεξούσιους είτε κληρονόμους. Δεδομένου ότι η διαδικασία ελέγχου βρίσκεται σε εξέλιξη, τα ανωτέρω στοιχεία μεταβάλλονται διαρκώς.

Παράλληλα διεξάγονται έρευνες για τη διαπίστωση χορήγησης αχρεώστητων συντάξεων λόγω εικονικής ασφάλισης. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, στις περιπτώσεις που εντοπίστηκαν στο νομό Ξάνθης, μετά από σχετικούς ελέγχους, διαπιστώθηκε ότι προκειμένου να τύχουν σύνταξης εργαζόμενοι σε γεωργικές συναιτεριστικές οργανώσεις του εν λόγω Νομού, προέβησαν σε εικονική ασφάλιση. Η καταβολή αυτών των συντάξεων διακόπηκε και υποβλήθηκαν 54 μηνυτήριες αναφορές. Οι έλεγχοι συνεχίζονται και θα επεκταθούν και σε άλλους Νομούς, εφόσον προκύψουν στοιχεία.

Επίσης, επειδή από την ισχύουσα νομοθεσία δεν προβλέπεται η χορήγηση Επιδόματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΑΣ) σε μόνιμους κατοίκους του εξωτερικού, οι αρμόδιες υπηρεσίες του Ιδρύματος διενεργούν σχετικούς ελέγχους. Σύμφωνα με στοιχεία της Η.ΔΙ.ΚΑ. Α.Ε., από τον έλεγχο στα χορηγούμενα επιδόματα και τη διασταύρωση με το αρχείο εισοδημάτων της Γ.Γ.Π.Σ., διαπιστώθηκαν 51 περιπτώσεις καταβολής του επιδόματος σε κατοίκους του εξωτερικού για το έτος 2011 και 7 περιπτώσεις για το έτος 2012, στις οποίες έγινε διακοπή.

Στατιστικά δεδομένα για περιπτώσεις αλλοδαπών που ελάμβαναν παράνομα συντάξεις από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ δεν έχουν καταγραφεί ξεχωριστά, καθώς αφενός το ονοματεπώνυμο δεν καθορίζει απαραίτητα και την υπηκοότητά τους και αφετέρου το Ίδρυμα δεν διαχωρίζει αυτές τις περιπτώσεις ως προς τον τρόπο αντιμετώπισης, αφού επιδιώκει σε κάθε περίπτωση και με κάθε νόμιμο μέσο (π.χ. με τις διατάξεις του με αριθμ. 987/2009 Κανονισμού Εφαρμογής Ευρωπαϊκής Κοινότητας) την αναζήτηση των υπευθύνων, την ποινική δίωξή τους και την επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

Σημειώνεται τέλος ότι, τα προνοιακά επιδόματα δεν χορηγούνται από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, αλλά από τις Υπηρεσίες της Πρόνοιας των κατά τόπους Νομαρχιών ή Δήμων.

2. Ο.Α.Ε.Ε.

1. Οι αναπόγραφοι συνταξιούχοι στους οποίους δεν καταβάλλεται πλέον η σύνταξη, ενώ συνεχίζεται η αναζήτηση στοιχείων τους από τις Υπηρεσίες του Οργανισμού, είναι εκατόν τριάντα επτά (137).

2. Κατά το Β' εξάμηνο του 2011 ασκήθηκαν είκοσι (20) αγωγές και μία (1) μήνυση, ενώ για το έτος 2012, με στοιχεία έως 07.08.2012, ασκήθηκαν σαράντα δύο (42) αγωγές και τρεις (3) μηνύσεις.

3. Ε.Τ.Α.Α.

Τομέας Σύνταξης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.):

- Το Ταμείο δεν καταβάλλει σύνταξη σε ενενήντα εννέα (99) μη απογραφέντες από τον Δεκέμβριο του 2011 και η συλλογή στοιχείων για τους μη απογραφέντες είναι σε εξέλιξη.

- Στα πλαίσια άντλησης πληροφοριών για τους ανωτέρω μη απογραφέντες η Υπηρεσία:

α) απέστειλε επιστολές σε ληξιαρχεία προκειμένου να προσδιοριστεί η ακριβής ημερομηνία θανάτου για όσους υπάρχει η πληροφορία ότι απεβίωσαν.

β) απέστειλε e-mail στην Υπηρεσία Διαδικτύου (G2G Web Service) Πληροφοριών Μητρώου για φυσικά και μη φυσικά πρόσωπα προκειμένου να αντλήσει πληροφορίες μητρώου μέσω των πληροφοριακών τους συστημάτων σχετικά με την τελευταία υποβληθείσα δήλωση φορολογίας εισοδήματος

γ) απέστειλε έγγραφο προς την Ε.Τ.Ε. για όσους συνταξιούχους είχε συνδεθεί ο κωδικός με αριθμό τραπεζικού λογαριασμού (ΚΑΣΠΕ) προκειμένου να ελεγχθεί: i) εάν τυχόν υπάρχει δήλωση θανάτου και ii) εάν ο τραπεζικός λογαριασμός πριν την απογραφή εμφανίζει κίνηση, υπάρχει υπόλοιπο ή έχει κλείσει κλπ και στην περίπτωση που οι ανωτέρω λογαριασμοί δεν εμφανίζουν υπόλοιπο να γνωστοποιηθούν στο Ταμείο τα στοιχεία των συνδικαιούχων.

Η αναζήτηση τυχόν αχρεωστήτως καταβληθεισών συντάξεων μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο μετά τη συλλογή των ανωτέρω πληροφοριών και να αποσταλούν οι σχετικές περιπτώσεις συνταξιούχων στον Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου.

Τομέας Ασφάλισης Νομικών (Τ.Α.Ν.):

Από τον έλεγχο που πραγματοποιήθηκε προέκυψε:

- η καταβολή δύο (2) παράνομα εισπραχθεισών συντάξεων μετά τον θάνατο των συνταξιούχων. Τα καταλογιζόμενα ποσά έχουν σταλεί για βεβαίωση ποσού στην Δ.Ο.Υ. που ανήκουν. Επίσης, το Δικαστικό Γραφείο του Τ.Α.Ν. έχει προβεί σε μηνυτήρια αναφορά κατά των πληρεξουσίων και συνδικαιούχων.

- δεν προέκυψε καταβολή παράνομων αναπηρικών συντάξεων και επιδομάτων (απόλυτης αναπηρίας και εξωϊδρυματικών) σε μη νόμιμους δικαιούχους ή σε μη ανάπηρους.

- έντεκα (11) αναπόγραφοι οι οποίοι έχουν ήδη διαγραφεί από 30.11.2011 και η Υπηρεσία ήδη έχει προχωρήσει σε όλες τις νόμιμες ενέργειες.

Τομέας Σύνταξης και Ασφάλισης Υγειονομικών (Τ.Σ.Α.Υ.):

Από τον έλεγχο που πραγματοποιείται προέκυψε:

- Δεν έχει διαπιστωθεί η είσπραξη παράνομων συντάξεων γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου σε Έλληνες ή σε αλλοδαπούς.

- Ασφαλής έλεγχος θα υπάρξει μετά την ολοκλήρωση της καταγραφής των συνταξιούχων με φυσική παρουσία που έχει ορισθεί με απόφαση του Δ.Σ. του ΕΤΑΑ για το χρονικό διάστημα από 01.10.2012 έως 15.11.2012 και αφού γίνει στη συνέχεια η επεξεργασία των στοιχείων των μη καταγραφέντων.

4. ΕΤΑΠ-MME

Στο Ταμείο έχει εντοπιστεί και σταλεί στη Δικαιοσύνη μία (1) περίπτωση αχρεωστήτως καταβληθείσας σύνταξης λόγω θανάτου του δικαιούχου. Αφορά το χρονικό διάστημα 2005-2011 και το ποσό της οφείλης ανέρχεται σε 56.858,76 €.

5. ΟΓΑ

Οι διοικητικές διαδικασίες, που ακολουθούνται από τον ΟΓΑ, τόσο για τη συνταξιοδότηση αλλοδαπών, υπηκόων Κ.Μ. της Ε.Ε., του Ε.Ο.Χ., της Ελβετίας ή χωρών με τις οποίες έχουν υπογραφεί Διμερείς Συμβάσεις Κοινωνικής Ασφάλισης όσο και για την ανάκτηση – είσπραξη συντάξεων ως αχρεωστήτως καταβληθεισών, προβλέπονται από τη συνδυαστική εφαρμογή διατάξεων του εσωτερικού δικαίου με διατάξεις των κανονισμών της Ε.Ε ή των Διμερών Συμβάσεων Κοινωνικής Ασφάλειας.

Ως εκ τούτου, πριν την έκδοση σχετικής απόφασης καταβολής παροχής, προηγείται ανταλλαγή, διασταύρωση και επαλήθευση όλων των αναγκαίων στοιχείων, προσωπικών και ασφαλιστικών μεταξύ των εμπλεκόμενων κάθε φορά Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης.

Στην πλειοψηφία αυτών των περιπτώσεων, χορηγείται στον ασφαλισμένο αναλογία του ποσού σύνταξης, που αντιστοιχεί στον διανυθέντα χρόνο ασφάλισής του στον ΟΓΑ, χωρίς να χορηγείται συμπλήρωμα, αφενός μεν λόγω μη ύπαρξης κατωτάτων ορίων στον Οργανισμό και αφετέρου λόγω της εξαίρεσής του από την εφαρμογή των διατάξεων του εδαφίου 11 της παρ. 1 του άρθρου 34 του Ν. 3996/2011 (μη υποχρέωση χορήγησης από τον ΟΓΑ συμπληρωματικής παροχής).

Το πλήρες ποσό της χορηγούμενης από τον ΟΓΑ σύνταξης χορηγείται μόνο στις περιπτώσεις, που οι δικαιούχοι θεμελιώνουν αυτοτελές δικαίωμα συνταξιοδότησης στον Φορέα. Δηλαδή όταν συμπληρώνουν τις απαραίτητες προϋποθέσεις του συνταξιοδοτικού δικαιώματος μόνο με τον χρόνο ασφάλισης στον ΟΓΑ χωρίς να απαιτείται ο συνυπολογισμός περιόδων ασφάλισης διανυθεισών στην νομοθεσία Φορέων του εξωτερικού ή του εσωτερικού.

Οι συντάξεις αυτές εξάγονται και στο εξωτερικό, σε αντίθεση με τις συντάξεις των ανασφάλιστων υπερέλικων, ενώ στις περιπτώσεις επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθεισών συντάξεων, η διοικητική συνεργασία μεταξύ των εμπλεκόμενων Φορέων διευκολύνει και καθιστά στην πλειοψηφία των περιπτώσεων αποτελεσματική τη διαδικασία είσπραξης και απόδοσης στον αρμόδιο Φορέα των εν λόγω ποσών, δεδομένου ότι, αυτά παρακρατούνται από τις καταβάλλόμενες συντάξεις άλλων Φορέων κοινωνικής ασφάλισης του εξωτερικού, εκτός του ΟΓΑ.

Ο ΟΓΑ, εκτός από συντάξεις γήρατος, αναπηρίας και επιζώντων, χορηγεί στους ασφαλισμένους του και τη σύνταξη ανασφάλιστου υπερέλικα σε έλληνες υπηκόους ή έλληνες το γένος που είναι οικονομικά αδύναμοι, διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα και δεν λαμβάνουν οι ίδιοι αλλά ούτε και οι σύζυγοί τους, σε περίπτωση εγγάμων, σύνταξη ή άλλο περιοδικό βοήθημα από οποιαδήποτε πηγή μεγαλύτερο από τη βασική προνοιακή σύνταξη του Ν. 4169/1961 (σύνταξη χωρίς την καταβολή εισφορών) που χορηγεί ο ΟΓΑ. Το ποσό της σύνταξης ανέρχεται σε 360,00 ευρώ το μήνα.

Ο ΟΓΑ, στο πλαίσιο ελέγχου καταβολής των συνταξιοδοτικών του παροχών διενήργησε το έτος 2011 απογραφή – έλεγχο των συνταξιούχων ανασφάλιστων ομογενών από την Αλβανία και ζητήθηκε, μέσω προσωπικής επιστολής, στους δικαιούχους να υποβάλλουν συγκεκριμένα δικαιολογητικά. Διαπιστώθηκε ότι 3.140 άτομα δεν είχαν τις προϋποθέσεις χορήγησης της εν λόγω παροχής και ο Οργανισμός προέβη σε οριστική διακοπή της σύνταξής τους. Ακόμη, 1.200 άτομα δεν παρουσιάστηκαν να υποβάλλουν τα ζητηθέντα δικαιολογητικά και η σύνταξή τους έχει ανασταλεί από 01.09.2011. Για τα εν λόγω πρόσωπα, από τα οποία ζητούνται πληροφορίες π.χ. αν βρίσκονται εν ζωή, αν διαμένουν στο εξωτερικό, αν περιθάλπονται σε Ίδρυμα κ.λ.π., θα διενεργηθεί περαιτέρω έλεγχος μέσω των ανταποκριτών του ΟΓΑ.

Επιπλέον, το τρέχον έτος διενεργείται παρόμοιος έλεγχος για τους ανασφάλιστους υπερέλικες ομογενείς που έχουν γεννηθεί ή κατάγονται από χώρες της πρώην ΕΣΣΔ (Ρωσία, Γεωργία, Ουκρανία, Καζακστάν, Ουζμπεκιστάν κ.λπ.) καθώς και την Τουρκία και την Αίγυπτο.

Ο έλεγχος αυτός βρίσκεται σε εξέλιξη. Πάντως περίπου 2.000 άτομα δεν προσκόμισαν έγκαιρα τα ζητηθέντα δικαιολογητικά και η συνταξιοδότησή τους τέθηκε σε αναστολή από 01-09-2012.

Στη συνέχεια θα ελεγχθούν τα δικαιολογητικά που έχουν κατατεθεί από τους ενδιαφερόμενους και αφορούν 17.000 περιπτώσεις. Εφόσον προκύψει ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις θα διακοπεί η σύνταξή τους.

Στο σημείο αυτό, επισημαίνουμε ότι στο πλαίσιο του ελέγχου, που διενεργείται από τον ΟΓΑ, σχετικά με την νομιμότητα καταβολής των συντάξεων σε όλες τις κατηγορίες των συνταξιούχων του, παραδόθηκε στον Αντεισαγγελέα Αρείου Πάγου στις 17-08-2012, ηλεκτρονικό αρχείο με τα στοιχεία 1.014 συνταξιούχων, οι οποίοι παρά τις ενημερώσεις μας (έγγραφα, δελτία τύπου), δεν έχουν απογραφεί, δηλαδή δεν έχουν δηλώσει τραπεζικό λογαριασμό για να πιστώνεται η σύνταξή τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 40 του Ν. 3863/2010. Η καταβολή της σύνταξης αυτών των συνταξιούχων έχει ήδη ανασταλεί από τον μήνα Μάιο του 2011.

Για τους εν λόγω συνταξιούχους, έχουν ζητηθεί στοιχεία από τους κατά τόπους αρμόδιους Ανταποκριτές του ΟΓΑ, παράλληλα δε, έχει αποσταλεί αρχείο για έλεγχο και στα ΕΛ.ΤΑ. τα οποία μέχρι την αλλαγή του τρόπου πληρωμής των συνταξιούχων του ΟΓΑ έφεραν την αποκλειστική ευθύνη για την πληρωμή των συντάξεων τους κατ' οίκον.

Τέλος σας γνωρίζουμε ότι, οι Υπηρεσίες του Οργανισμού συνεπικουρούν με κάθε πρόσφορο τρόπο (παροχή στοιχείων κ.λ.π.) άλλες αρχές που έχουν αρμοδιότητα ελέγχων (π.χ. Ελληνική Αστυνομία – Τμήμα Ερευνών και Δίωξης κ.λ.π.).

6. Σε ότι αφορά τους φορείς επικουρικής ασφάλισης έχουν εντοπιστεί και σταλεί στη Δικαιοσύνη πέντε (5) περιπτώσεις αχρεωστήτως καταβληθεισών συντάξεων λόγω θανάτου του δικαιούχου.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ :

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο κ. Γεν. Δ/ντριας Κ.Α.
3. Δ/νση Κ.Α.Α
4. Δ/νση Ασφάλισης Αγροτών
& Ανασφάλιστων Ομάδων
5. Δ/νση ΚΑΜ
Τμήμα Α'

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΟΥΤΣΗΣ

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΚΡΙΒΕΙΑ
Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

